

Politisk program for Sør-Aurdal KrF 2015 - 2019

KrF's VERDIGRUNNLAG OG IDEOLOGI

KrF er et verdiparti som bygger sin politikk på et kristent verdigrunnlag og en kristendemokratisk ideologi. Vårt verdigrunnlag har sin forankring i det kristne menneskesynet, nestekjærligheten, forvalteransvaret og de ti bud. Det forplikter oss til omsorg for våre medmennesker og en rettferdig og bærekraftig forvaltning av jordens ressurser. Kristendemokratiets tre grunnverdier blir derfor:

MENNESKEVERD - Alle mennesker har samme verdi.

Menneskeverdet er ukrenkelig og kan ikke være gjenstand for gradering ut fra alder, prestasjon, kjønn, seksuell legning, bosted, hudfarge, tro eller livssyn. Menneskene har forskjellig utgangspunkt psykisk, fysisk, sosialt og økonomisk. Det kristne menneskesynet forplikter oss til å se menneskenes ulike evner og behov. Alle mennesker er deltakere i samfunnet. Det betyr at alle mennesker gis mulighet til å bidra med sine evner og egenskaper.

NESTEKJÆRLIGHET - Vi har et ansvar for hverandre.

Det kristne menneskesynet betrakter mennesket både som enkeltmenneske og som del av et fellesskap. Kristendemokratiets helhetlige menneskesyn betoner sterkt personlig frihet og samtidig personlig ansvar. Den enkelte må både kjenne sitt ansvar overfor samfunnet og etter evne, yte en personlig innsats for de andre i fellesskapet.

FORVALTERANSVARET - Ansvar for miljø og rettferdig fordeling av ressurser.

Mennesket er satt til å forvalte jorden på best mulig måte. Det gjelder naturressurser så vel som økonomiske og menneskelige ressurser. Dette innebærer en rettferdig fordeling av ressurser og forvaltning av naturen, slik at vi ikke går utover dens tålegrense.

Kristelig Folkeparti vil arbeide for et samfunn som ser enkeltmennesket, med fokus på trygghet, omsorg og nestekjærlighet.

Hjem, familie og helse

KrF ser på familien som den trygge rammen rundt barns oppvekst. I familien møter barnet omsorg, bygger de første relasjoner og lærer om nødvendige samhandlinger mennesker i mellom. Samfunnet har ansvar for å ta vare på og beskytte familien, for å skape best mulig oppvekstvilkår for barna. Alle par som ønsker det, må få tilbud om samlivskurs og andre samlivstiltak og foreldreveiledning, gjerne i samarbeid med ideelle aktører. Familievernet bør drive mer forebyggende arbeid, ikke bare mekling.

Barnehager

Mange foreldre slites mellom familie og arbeidsliv. Særlig aleneforeldre har store utfordringer når det gjelder å få hverdagen til å fungere. Det er viktig at samfunnet tar hensyn til familienes ulike behov.

Dette vil Sør-Aurdal KrF arbeide for:

- ✓ Det må legges til rette for et fleksibelt barnehagetilbud, tilpasset familiens behov.
- ✓ Alle som ønsker det, må få tilbud om barnehageplass. Opptaksdato må ikke være noen hindring forutsatt ledig plass.
- ✓ Barnehagene drives etter kristne verdier.
- ✓ Barnehagene må ha gode lokaler, egnede uteområder og velkvalifisert personale.
- ✓ Det skal være en maksimaltid for barn i barnehage.

Barnevern

De fleste barn og unge vokser opp i trygge omgivelser, men noen har en traumatisk oppvekst. Økning i psykiske lidelser, rusmisbruk og familieoppløsning har ført til økt press på barnevernet. Derfor må forebyggende arbeid styrkes, bl.a. ved at utsatte familier får faglig rådgivning, hjelp og oppfølging på et tidlig tidspunkt.

Dette vil Sør-Aurdal KrF arbeide for:

- ✓ Tilstrekkelig kompetanse og ressurser til barnevernet.
- ✓ Lokal kompetanseoppbygging i barne- og ungdomspsykiatrien.
- ✓ Sikre samarbeid med helsestasjon, barnehage, skole, politi og familiens nærmiljø.
- ✓ Sikre tilbud til barn og unge som er utsatt for eller vitne til overgrep og vold.
- ✓ Sikre tilbud til barn av rusmisbrukere.
- ✓ Oppbygging av fosterhjem med god faglig kompetanse og oppfølging.

Ungdomspolitik

Unge mennesker må få anledning til å være med å ta ansvar. De er en verdifull ressurs som bør brukes i samfunnet, og de har krav på å bli hørt i saker som angår deres hverdag.

Dette vil Sør-Aurdal KrF arbeide for:

- ✓ Støtte frivillige organisasjoner som gir tilbud til barn og unge.
- ✓ Nærings- og kulturpolitikken må utformes slik at det blir attraktivt for unge å bo og arbeide i kommunen.
- ✓ Sørge for nok lærlingeplasser i kommunen.
- ✓ Skape åpen dialog og forståelse mellom ungdom med minoritetsbakgrunn og ungdom med norsk opprinnelse.

Funksjonshemmede

KrF setter menneskeverdet i sentrum og vil legge til rette for at alle skal ha like muligheter.

Dette vil Sør-Aurdal KrF arbeide for:

- ✓ Mennesker med funksjonshemming må få hjelp og støtte ut fra sine behov.
- ✓ Funksjonshemmedes integrering i samfunnet må ivaretas.
- ✓ Arbeid tilrettelegges ut fra den enkeltes forutsetninger.
- ✓ Kulturtilbudet gjøres tilgjengelig for funksjonshemmede.
- ✓ Veilederfunksjonen og personalopplæringen må sikres.

Eldrepolitikk

Alle eldre har krav på et verdig og selvstendig liv. De er en uensartet gruppe med ulike ressurser og behov. Med økende antall eldre i befolkningen kreves det større innsats innen pleie og omsorg.

Dette vil Sør-Aurdal KrF arbeide for:

- ✓ Alle som trenger det, må få en sjukeheimplass eller avlastningsopphold.
- ✓ Nok personell på sjukeheimen så pasientene kan få nødvendig hjelp både dag og natt.
- ✓ En bemanningen på bo- og servicesentrene og i hjemmebasert omsorg i tråd med behovet.
- ✓ Tilrettelegging av aktiviteter og opplevelser som gir et positivt livsinnhold.
- ✓ Stimulering av frivillig omsorg.
- ✓ Frisklivskoordinatoren må ha et spesielt fokus på eldre.

Livsstil, helse og trygghet

Alle innbyggere må få et likeverdig tilbud om helsetjenester. Kvalitet, trygghet, tilgjengelighet og omsorg skal utgjøre kjernen i helsetjenesten. Pasienten må være i sentrum og ha rett til rask behandling.

Det er bedre å forebygge enn å reparere. KrF vil styrke opplysningsarbeidet.

Dette vil Sør-Aurdal KrF arbeide for:

- ✓ Gode tilbud innen psykiatri, kreftomsorg og behandling av kronisk syke.
- ✓ Økt satsing på masseidrett som et viktig bidrag for bedre helse.
- ✓ Lavterskeltilbud for folk i alle aldre.
- ✓ Forebygge livsstilssykdommer ved at barnehager og skoler legger til rette for sunt kosthold og fysisk aktivitet.
- ✓ Forebyggende arbeid mot røyking og rusmisbruk.

Ruspolitikk

Alkohol- og narkotikaproblemene er i dag vår største sosiale og helsemessige utfordring.

Dette vil Sør-Aurdal KrF arbeide for:

- ✓ Alkoholfrie arenaer.
- ✓ Alle idrettsarrangementer skal være frie for alkoholserving.
- ✓ God kontroll for å begrense skadevirkninger av alkohol.
- ✓ Styrke informasjon om skadevirkninger av rusmidler.
- ✓ Satse på holdningsskapende arbeid i skolen gjerne i samarbeid med frivillige organisasjoner.

Miljø og energi

Den vestlige verden har forsynt seg grovt av jordens ressurser. Energiforbruket har vokst sterkt. Denne veksten er i stor grad basert på ikke-fornybar energi, noe som skaper store miljøproblemer. Det er nødvendig å snu denne utviklingen slik at ressursene kan forvaltes på en bærekraftig måte. Her må det tenkes globalt og handles lokalt. En viktig utfordring er å bevisstgjøre den enkelte forbruker om betydningen av å redusere energiforbruket.

Miljøspørsmål må vektlegges sterkt i all samfunnsplanlegging.

Dette vil Sør-Aurdal KrF arbeide for:

- ✓ Kommunen skal være en aktiv bidragsyter i planprosesser ved å fremme en helhetlig ressursforvaltning.
- ✓ Barn og unges interesser må bli ivaretatt ved kommunal planlegging. Det må bygges flere gang- og sykkelveier og avsettes areal til friområder og lekeplasser.

- ✓ Energiforbruket i Sør-Aurdal reduseres ved Enøk-tiltak og holdningsskapende arbeid.
- ✓ Oppvarming av offentlige bygg skal være miljøvennlig.
- ✓ Energiperspektivet bør veie tungt ved videre hyttebygging.
- ✓ Oppmuntre til bygging av flere mini- og mikrokraftverk.
- ✓ Stimulere til at det blir etablert flere nærvarmeanlegg/gårdsanlegg basert på biobrensel.
- ✓ Utrede muligheten for å bygge varmekraftverk basert på bioenergi i kommunen.
- ✓ Sør-Aurdal er en betydelig skogkommune. Skogsmasse binder CO². Det er derfor viktig å stimulere til rask planting i hogstflater.
- ✓ Det blir viktig å følge opp tiltak i energi- og klimaplanen.

Næringsliv og sysselsetting

Målet for næringspolitikken er å sikre bosetting og sysselsetting i kommunen ved å legge til rette for et variert og konkurransedyktig næringsliv. Vi vil ta vare på og videreutvikle jordbruk, skogbruk og reiseliv. I tillegg blir det en stor utfordring å stimulere til nye arbeidsplasser som kan virke tiltrekkende på ungdommen.

Dette vil Sør-Aurdal KrF arbeide for:

- ✓ Stimulere til nye arbeidsplasser innenfor yrker som tidligere har vært konsentrert i byene.
- ✓ Stimulere grundere og entreprenørskap.
- ✓ Utbedring og bedre vedlikehold av kommunale veier.
- ✓ Utøve press på statlige myndigheter for bedre kommunikasjon, herunder bredbånd, riks- og fylkesveier.
- ✓ Utvide muligheter for kombinasjon trygd og arbeid.
- ✓ Legge til rette for at eldre arbeidstakere kan stå lengre i arbeid.
- ✓ Arbeide for mer fleksibel arbeidstid og deltid for familier med omsorgsarbeid.
- ✓ Å få vekk ufrivillig deltidsarbeid.

Landbruk

KrF vil at målsettingen for landbrukspolitikken skal være matvaresikkerhet og en miljøriktig produksjon basert på lokale ressurser, samt å ta vare på viktige verdier i vår kulturarv.

Dette vil Sør-Aurdal KrF arbeide for:

- ✓ Fornuftig bruk av lovverket for å sikre bosettingen, miljøet og en forsvarlig drift av jordbruksarealene.
- ✓ Nødvendig vern mot nedbygging av produktivt jordbruksareal, samt å ta vare på kulturlandskapet.
- ✓ Stimulere til nisjeproduksjon som gjenspeiler distriktets egenart og tradisjon.
- ✓ Skogbruksnæringen stimuleres til god utnyttelse av arealene, alt fra foryngelse til avvirkning.
- ✓ Videreforedling av skogressursene innenfor en bærekraftig ramme.
- ✓ Se på muligheten for å bruke utnyttet skogavfall.
- ✓ Aktive bønder bør gis gode muligheter for å øke produksjonen.

Reiseliv

Sør-Aurdal har muligheter for å videreutvikle reiseliv og turisme. Dette kan skape nye arbeidsplasser. Samtidig er det viktig at dette skjer på en miljømessig forsvarlig måte.

Dette vil Sør-Aurdal KrF arbeide for:

- ✓ Våre stavkirker og museer må sees på som en ressurs for turistnæringen og gis handlingsrom for utvidet aktivitet.
- ✓ Det stimuleres til utvikling av nye service- og aktivitetstilbud beregnet på turister som besøker kommunen.
- ✓ Hyttebygging må skje på en miljømessig forsvarlig måte, slik at kulturlandskap og retten til beite ivaretas.

Informasjonsteknologi - fremtidens muligheter

Informasjon- og Kommunikasjons Teknologi (IKT) gir mulighet for å jobbe sammen med andre på tross av store avstander. Dermed kan lokal IKT-kompetanse komme næringslivet i Sør-Aurdal til gode.

Dette vil Sør-Aurdal KrF arbeide for:

- ✓ Kommunen må aktivt arbeide for at det stilles lokaler til disposisjon for IKT-bedrifter som ønsker å etablere seg i kommunen.
- ✓ Kommunen må drive aktiv markedsføring med sikte på å få IKT-personell/bedrifter til å etablere seg.
- ✓ IKT må være et naturlig verktøy i skolen.

Flyktninger og innvandrere

Likeverd og toleranse er grunnleggende for å få en harmonisk integrering av nye flyktninger og innvandrere. Sør-Aurdal kommune må sammen med innbyggerne for øvrig bidra til at de som flytter hit, integreres i lokalsamfunnet og får gode levevilkår.

Dette vil Sør-Aurdal KrF arbeide for:

- ✓ Kommunen må ta imot sin andel av flyktningene og hjelpe dem til å bruke sine ressurser til beste for dem selv og for lokalsamfunnet.
- ✓ Det tilføres ressurser for å styrke opplæringen i norsk språk og kultur. Ressursene må være tilstrekkelig til å gi alle fremmedspråklige et tilfredsstillende tilbud.
- ✓ At kommunen og næringslivet samarbeider for å gi flyktningene arbeidspraksis for raskest mulig å komme i arbeid.
- ✓ Fremmedspråklige som søker arbeid i kommunen må likestilles når det kalles inn til intervju hvis de er kvalifisert for stillingen.

Skole

Skolen er en sentral kultur – og verdibærer. En god skole skal formidle kunnskap, dannelse og kultur samt hjelpe barn til mestring, utfoldelse og sosial utvikling. Alle elever skal oppleve at skolen ser og verdsetter dem. Skolen skal bygge på elevmedvirkning, samarbeid og opplæring tilpasset hver enkelt elev. Alle elever må oppleve å lykkes med noe. Derfor må skolen tilrettelegge for både praktisk- og teori-sterke elever.

Dette vil Sør-Aurdal KrF arbeide for:

- ✓ Avstandene i Sør-Aurdal tilsier at det må være barne- og ungdomsskole både i Bagn og i ytre del av kommunen.
- ✓ Arbeide mot mobbing, diskriminering og voldsbruk i skolen.
- ✓ Sikre tilpasset opplæring til hver enkelt elev, inkludert spesialundervisning for de med spesifikke vansker.
- ✓ Skolene må få tilstrekkelig med ressurser slik at nødvendige læremidler kan anskaffes.
- ✓ IKT-utstyr og programvare må oppdateres i henhold til avtale med IKT-Valdres.
- ✓ Arbeide for at SFO og leksehjelp blir av god kvalitet.

Kirke, kultur og fritid

En god tilrettelegging for kirke, kultur og fritid betyr mye for innbyggernes livskvalitet. Kulturaktivitetene må ha som mål å styrke fellesskapet og være preget av respekt for vår kristne kulturarv og lokale og nasjonale tradisjoner.

Dette vil Sør-Aurdal KrF arbeide for:

- ✓ Styrke kirke-, kultur- og fritidstilbud for alle aldersgrupper.
- ✓ Kommunen må oppfylle sine økonomiske forpliktelser etter kirkeloven og gravferdsloven.
- ✓ Kulturskolen må styrkes.

Kommunestruktur

Kommunereformen blir den største politiske utfordringen for lokalpolitikere i tiden fremover. KrF ønsker å ta vare på lokaldemokratiet og fortsatt ha et godt tjenestetilbud der folk bor. Når avgjørelsen skal tas, må alle alternativer være godt belyst slik at både politikere og befolkningen for øvrig, må kunne gjøre seg opp en formening og ta beslutning på et saklig grunnlag.

Målet må være en kommunestruktur som fører til at flere ønsker å flytte til vår kommune ved å kunne tilby barna en trygg oppvekst med en velutviklet barnehage og skole - videre kunne tilby sikre arbeidsplasser, god eldreomsorg, støtte lag og foreninger og sammen med frivillige satse på forebyggende arbeid.

Dette ønsker Sør-Aurdal KrF :

- ✓ Å være åpne for å endre kommunestrukturen i Valdres.
- ✓ Å være åpne for folkeavstemning når alternativene foreligger.